

TÜRKİYE'DEKİ ÜNİVERSİTELERDE ADLİ MUHASEBE EĞİTİMİ VE LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALAR ÜZERİNE BİR İNCELEME

Yrd. Doç. Dr. Mustafa KILLI
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF
mkilli@osmaniye.edu.tr

ÖZET

Adli Muhasebe, muhasebe mesleğinin bir dalı olarak Amerika ve Avrupa'nın gelişmiş ülkelerinde uzun yıllardır uygulanmasına rağmen ülkemiz için yeni sayılabilecek bir konudur. Ülkemizde adli muhasebenin muhasebe yazınına girmesi iki binli yılların başlarına rastlamaktadır. Son yıllarda bazı araştırmacılar tarafından konu ilgili akademik çalışmalar yapılmakla birlikte bu çalışmalar sayıca azdır. Ayrıca Adli Muhasebe ile ilgili dersler üniversitelerimizin muhasebe eğitimi verilen bölümlerinde gerek lisans düzeyinde gerekse lisansüstü düzeyde verilmeye başlanmıştır.

Bu çalışmada muhasebe mesleğinin bir dalı olarak Adli Muhasebenin üniversitelerimizin lisans ve lisansüstü ders planlarında ne ölçüde yer aldığı ve konu ilgili lisansüstü düzeyde yapılan tez çalışmalarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Adli Muhasebe, Adli Muhasebe Eğitimi, Lisansüstü Çalışmalar*

AN INVESTIGATION ON GRADUATE STUDIES AND FORENSIC ACCOUNTING EDUCATION AT UNIVERSITIES IN TURKEY

ABSTRACT

Forensic Accounting, can be considered as a new topic in Turkey, although it has been applied as a field of accounting profession for a long time in US and Europe. In Turkey, Forensic Accounting appeared in accounting literature in early 2000s. In the recent years, while academic studies have been made by some researchers, they are few. Also, courses about Forensic Accounting started to be given in the majors, in which accounting education is given, as both of undergraduate and graduate level.

In this study, it is aimed to investigate that, to what extend, the Forensic Accounting takes part in curriculum of undergraduate and graduate level, and analyze the thesis studies about the topic in the graduate level in universities.

Keywords: *Forensic Accounting, Forensic Accounting Education, Graduate Studies*

1.Giriş

Muhasebe, denetim ve araştırmacılık becerilerinin bütünleşmesi ile Adli Muhasebe/Forensic Accounting olarak bilinen bir uzmanlık alanı ortaya çıkmıştır.

Forensic kelimesinin anlamı Webster Sözlüğünde mahkemeye ait olarak açıklanmaktadır. "Adli Muhasebe", mahkemeler için tartışma ve anlaşmazlıkların nihai çözümü için temel oluşturacak uygun bir muhasebe analizi sağlar (/www.forensicaccounting.com). Adli muhasebe, muhasebe ve işletmecilik bilgileri ile hukuk ilke ve kurallarını, araştırmacı bir mantıkla, mali, sosyal ve hukuki sorunlara uygulayan bir bilim dalıdır (Pehlivan & Dursun, 2012:130). Hukuk sistemine muhasebe ve denetim bilgisinin uygulanması neden olan her şey hukuk, muhasebe ve denetimi birleştiren bir bilim dalı olarak adli muhasebenin ilgi alanına girmektedir (Mitric, Stankovic & Lakicevic, 2012:42). Son yıllarda uluslararası yasadışı para trafiğinin artması, terörizmin finansmanı, mahkeme anlaşmazlıkları ve beyaz yakalı suçlarında yaşanan artış adli muhasebeye olan ihtiyacı giderek arttırmaktadır.

Adli muhasebe terimi ilk kez New York'ta bir muhasebe firmasının ortağı olan Maurice E. Peloubet'in 1946 yılında yayınlanan "Adli Muhasebe: Günümüz Ekonomisindeki Yeri" adlı makalesinde kullanılmıştır (www.online-accounting-schools.org/). Amerika'da ortaya çıkmasından bu yana, adli muhasebe farklı ülkelerde bilim adamlarının ilgi alanı haline gelmiştir (Renzhou, 2011:2147). Adli muhasebe konusu ülkemizde muhasebe yazınına Bozkurt'un (2000) "Muhasebe ve Denetim Mesleğinde Yeni Bir Alan: Adli Muhasebecilik" adlı makalesi ile girmiştir. Son yıllarda Adli Muhasebe konusu çeşitli akademik dergilerde yayınlanan makalelerde ve lisansüstü tezlerde çalışılmaya başlanmıştır.

Adli muhasebe eğitiminin Amerika ve Avrupa ülkelerinde ayrı bir program halinde lisansüstü düzeyde verilmeye başlandığı görülmektedir. Amerika'da West Virginia Üniversitesi (Forensic Accounting and Fraud Examination) , Southern New Hampshire Üniversitesinde (MS-Forensic & Fraud Examination) yüksek lisans programları açılarak adli muhasebe eğitimi verilmektedir. İngiltere'de Sheffield Hallam Üniversitesi ve Portsmouth Üniversitesi (MSc Forensic Accounting) adli muhasebe eğitimi lisansüstü düzeyde bağımsız programlar halinde vermektedirler.

Ülkemizde Adli Muhasebe eğitimi, üniversitelerin muhasebe eğitimi verilen bölümlerinde, bazı meslek odaları vakıflar tarafından düzenlenen sertifika programlarında verilmektedir. İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası (İSMMMO) bünyesinde faaliyet gösteren İSMMMO Akademi tarafından 360 saatlik Adli Muhasebe Uzmanlığı Sertifika programı adı altında muhasebe meslek mensuplarına adli muhasebe eğitimi verilmektedir. Ayrıca MUMEYEK Vakfı (Muhasebe-Finans Mesleki Yönetim Eğitim ve Kültür Vakfı) tarafından 64 saatlik adli muhasebe eğitim programları verilmektedir. Son yıllarda meslek odaları tarafından adli muhasebenin tanıtımına yönelik paneller düzenlendiği de görülmektedir.

Bu çalışmada ülkemiz muhasebe yazınında yeni olan Adli Muhasebenin üniversitelerimizin muhasebe eğitimi verilen bölümlerinin ders planları içinde ne ölçüde yer aldığı ve konu ile ilgili olarak yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

2.Literatüre Bakış

Muhasebe yazınında, muhasebe eğitimiyle ilgili olarak çok sayıda çalışma bulunmasına karşın, adli muhasebe eğitimi ile ilgili sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır.

Fleming, Pearson & Riley (2008) yaptıkları çalışmada Enron, WorldCom ve diğer büyük ölçekli firmaların iflası sonrasında West Virginia Üniversitesinde Adli Muhasebe ve Hile Araştırmaları adında dersler, modüller ve aktif öğrenme faaliyetlerini içeren yeni bir akademik program ve müfredat oluşturma sürecini ele almışlardır.

Kranacher, Morris, Pearson & Riley (2008) yaptıkları çalışmada Amerikan Ulusal Adalet Enstitüsü tarafından desteklenen bir proje kapsamında adli muhasebe ve hile eğitimi için model müfredat oluşturma sürecini açıklamışlardır.

Seda & Kramer (2009), muhasebe akademisyenleri ve uygulayıcılarına uyguladıkları anket çalışması ile lisans ve lisansüstü düzeyde adli muhasebe derslerinin müfredata eklenmesinin akademisyenlere, uygulayıcılara, ekonomiye ve genelde topluma faydalı olacağı sonucuna ulaşmışlardır.

Pehlivan & Dursun, (2012) tarafından yapılan Türkiye'deki muhasebe akademisyenlerinin adli muhasebe eğitime bakış açılarının tespit edilmesine yönelik çalışmada Adli muhasebe ile ilgili Türkiye'de yeterli bir eğitim altyapısının bulunmadığı, muhasebe akademisyenlerinin adli muhasebe eğitiminin ders planlarına eklenmesi konusunda isteksiz olduklarını belirlemişlerdir.

Elitaş (2012) tarafından yapılan bir başka çalışmada adli muhasebe eğitiminin nasıl olması gerektiği Amerika'daki Utica Koleji ve West Virginia Üniversitesi örnekleri çerçevesinde sezgisel olarak değerlendirilmiş ve bu örnekler üzerinden adli muhasebe eğitiminin içeriği ve hacmi ortaya konmaya çalışılmıştır.

Akyel (2012) "Forensic Accounting Training: A Proposal For Turkey" adlı makale çalışmasında adli muhasebe konusunu inceleyerek, Türkiye'de adli muhasebe eğitimi için örnek bir model önerisinde bulunmuştur.

3.Araştırma Metodolojisi

Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinde adli muhasebe eğitiminin verilme düzeyi ve lisansüstü tezler üzerine yapılan bu çalışmada, araştırmanın amacı, kapsamı ve elde edilen bulgular aşağıdaki bölümlerde açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Çalışmada ülkemizde bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin muhasebe eğitimi verilen lisans (İşletme, İşletme Bilgi Yönetimi, Muhasebe, Muhasebe ve Denetim, Muhasebe ve Finansal Yönetim, Muhasebe Bilgi Sistemleri) ve lisansüstü programlarında (İşletme, Muhasebe-Finansman, Muhasebe ve Denetim) adli muhasebe derslerinin verilme düzeyinin ve adli muhasebe konusunda yazılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda üniversitelerin internet siteleri taranarak ilgili fakülte ve enstitülerin eğitim planları incelenmiş ve adli muhasebe dersi verilen programlar tespit edilmiştir. Ayrıca adli muhasebe alanında yazılmış lisansüstü tezlere Yüksek Öğretim Kurumunun internet sitesinde bulunan Ulusal Tez Merkezi taranarak ulaşılmıştır.

3.2. Bulgular

Araştırma kapsamında 2016 yılı Mart ayı itibarıyla ülkemizde 109'u devlet ve 76'sı vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 185 üniversite olduğu tespit edilmiştir

(www.yok.gov.tr). Bu üniversitelerden 101 devlet, 55 vakıf üniversitesinde lisans düzeyinde muhasebe eğitimi verilen bölüm bulunmaktadır.

Tablo 1’de muhasebe eğitimi verilen lisans programı bulunan fakülte ve yüksekokulların devlet ve vakıf üniversitelerindeki dağılımı verilmiştir.

Tablo 1’de görüldüğü gibi devlet üniversitelerinde muhasebe eğitimi verilen fakülte ve yüksekokul sayısı 120, vakıf üniversitelerinde ise bu sayı 60’dır. 18 devlet ve 5 vakıf üniversitesi bünyesinde muhasebe eğitimi verilen birden fazla fakülte ve/veya yüksekokul bulunmaktadır.

Tablo 1.Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Verilen Fakülte ve Yüksekokullar

Fakülteler	Devlet	Vakıf
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF)	89	33
İşletme Fakültesi	16	7
İktisat Fakültesi	1	0
Siyasal Bilgiler Fakültesi	3	0
Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi	1	0
Yönetim Bilimleri Fakültesi	1	1
İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi	0	7
İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	0	6
Ticari Bilimler Fakültesi	0	2
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu (UBYO)	9	4
Toplam	120	60

Tablo 2’de üniversitemizde lisansüstü düzeyinde muhasebe eğitimi verilen ana bilim/bilim dallarının devlet ve vakıf üniversitelerindeki dağılımı verilmiştir.

Tablo 2. Lisansüstü Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Verilen Enstitüler

Enstitü	Ana Bilim Dalı	Bilim Dalı	Devlet		Vakıf	
			YL	Dr	YL	Dr
SBE	İşletme	İşletme	75	58	47	29
	İşletme	Muhasebe Finansman	9	5	2	1
	İşletme	Muhasebe	4	1	0	0
	İşletme	Muhasebe Denetim	3	0	6	3
Toplam			91	64	55	33

Lisans düzeyinde adli muhasebe eğitimi veren üniversiteler Tablo 3’te verilmiştir. Tablo 3 incelendiğinde lisans düzeyinde adli muhasebe eğitiminin bağımsız bir ders olarak devlet üniversiteleri arasında sadece Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Muhasebe ve Denetim Bölümünde seçmeli ders olarak verildiği görülmektedir. Uludağ Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümünde seçmeli ders olarak verilen Meslek Hukuku dersinin içeriğinde adli muhasebe konusuna yer

verilmektedir. Vakıf Üniversiteleri arasında ise sadece İzmir Ekonomi Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Muhasebe ve Denetim Bölümünde bağımsız bir ders olarak adli muhasebe eğitimi verilmektedir.

Tablo 3. Lisans düzeyinde Adli Muhasebe Eğitimi Veren Üniversiteler

Devlet Üniversiteleri	Fak./YO	Bölüm	Dersin Adı	Z/S	Ders Saati	Öğretim Dili
Bilecik Şeyh Edebali Üniv.	UBYO	Muhasebe ve Denetim	Adli Muhasebe	S	3	Türkçe
Uludağ Üniv.	İİBF	İşletme	Meslek Hukuku	S	3	Türkçe
Vakıf Üniversiteleri	Fak./YO	Bölüm	Dersin Adı	Z/S	Ders Saati	Öğretim Dili
İzmir Ekonomi Üniversitesi	İşletme Fak.	Muhasebe ve Denetim	Adli Muhasebe	S	3	İngilizce

Lisans düzeyinde adli muhasebe eğitimi verilen program sayısını muhasebe eğitimi verilen lisans programlarının sayısına oranladığımızda devlet üniversitelerinde % 1,68, vakıf üniversitelerinde %1,66, toplamda ise 1,67 oranına ulaşılmaktadır.

Tablo 4. Yüksek Lisans düzeyinde Adli Muhasebe Eğitimi Veren Üniversiteler

Devlet Üniversiteleri	Enstitü	Anabilim Dalı	Dersin Adı	Z/S	Ders Saati	Öğretim Dili
Çanakkale Onsekiz Mart	SBE	İşletme	Adli Muhasebe ve Uygulamaları	S	3	Türkçe
Marmara	SBE	Muhasebe Denetimi	Meslek Hukuku	S	3	Türkçe
Yıldırım Beyazıt	SBE	Uluslararası İşletmecilik ve Ticaret	Adli Muhasebe	S	3	Türkçe
Vakıf Üniversiteleri	Enstitü	Anabilim Dalı	Dersin Adı	Z/S	Ders Saati	Öğretim Dili
İşık	SBE	Muhasebe ve Denetim	Adli Denetim ve Muhasebe	Z	3	Türkçe
İstanbul Aydın	SBE.	Muhasebe Denetimi	Adli Muhasebe ve Uygulamaları	S	3	Türkçe

İstanbul Bilgi	SBE	Muhasebe ve Denetim	Adli Muhasebe & Hile Denetimi	S	3	Türkçe
----------------	-----	---------------------	-------------------------------	---	---	--------

Tablo 4 incelendiğinde yüksek lisans düzeyinde adli muhasebe eğitiminin bağımsız bir ders olarak Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (SBE), İşletme anabilim dalında ve Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, SBE, Uluslararası İşletmecilik ve Ticaret anabilim dalında seçmeli olarak verildiği görülmektedir. Marmara Üniversitesi, SBE, Muhasebe Denetimi dalında seçmeli ders olarak verilen Meslek Hukuku dersinin içeriğinde adli muhasebe konusuna yer verildiği görülmektedir. Vakıf Üniversiteleri arasında bağımsız bir ders olarak adli muhasebe eğitimi Işık Üniversitesi SBE, Muhasebe ve Denetim bilim dalında zorunlu olarak İstanbul Aydın Üniversitesi, SBE, Muhasebe Denetimi bilim dalında ve İstanbul Bilgi Üniversitesi Muhasebe ve Denetim bilim dalında seçmeli olarak ve verilmektedir.

Yüksek lisans düzeyinde adli muhasebe eğitimi verilen program sayısını muhasebe eğitimi verilen yüksek lisans programlarının sayısına oranladığımızda devlet üniversitelerinde %3,30, vakıf üniversitelerinde ise %5,45 oranına ulaşılmaktadır. Devlet ve vakıf üniversitelerindeki 146 yüksek lisans programının genelinde ise bu oran %4,1 olarak hesaplanmaktadır. Bu da bizlere adli muhasebe konusuna yüksek lisans düzeyinde henüz yeterince yer verilmediğini göstermektedir.

Adli muhasebe eğitimini doktora düzeyinde veren ülkemizdeki üniversitelerin listesi Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Doktora düzeyinde Adli Muhasebe Eğitimi Veren Üniversiteler

Devlet Üniversiteleri	Enstitü	Anabilim Dalı	Dersin Adı	Z/S	Ders Saati	Öğretim Dili
Anadolu	SBE	İşletme	Hata ve Hile Denetimi	S	3	Türkçe
Balıkesir	SBE	İşletme	Adli Muhasebe	S	3	Türkçe
Karadeniz Teknik	SBE	İşletme	Adli Muhasebe	S	3	Türkçe
Osmangazi	SBE	İşletme	Adli Muhasebe ve Hile Denetimi	S	3	Türkçe
Osmaniye Korkut Ata	SBE	İşletme	Adli Muhasebe ve Hile Denetimi	S	3	Türkçe
Vakıf Üniversiteleri	Enstitü	Anabilim Dalı	Dersin Adı	Z/S	Ders Saati	Öğretim Dili
İstanbul Ticaret	SBE.	Muhasebe ve Denetim	Adli Muhasebe ve Uygulamaları	S	3	İngilizce

Tablo incelendiğinde beş devlet üniversitesinde, vakıf üniversitelerinin ise sadece birinde doktora düzeyinde adli muhasebe eğitimi verildiği görülmektedir. Balıkesir Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesinde “Adli Muhasebe” adı ile seçmeli olarak verilen eğitim, Osmangazi Üniversitesi ve Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinde “Adli Muhasebe ve Hile Denetimi” adı ile verilmektedir. Anadolu Üniversitesinde ise “Hata ve Hile Denetimi” seçmeli dersi içinde adli muhasebe konusuna yer verilmektedir.

Doktora düzeyinde adli muhasebe eğitimi verilen program sayısını muhasebe eğitimi verilen doktora programlarının sayısına oranladığımızda devlet üniversitelerinde %7,81, vakıf üniversitelerinde ise %3,03 oranına ulaşılmaktadır. Devlet ve vakıf üniversitelerindeki 97 doktora programı genelinde ise bu oran %6,19 olarak hesaplanmaktadır. Bu oranlara göre adli muhasebe konusunun doktora düzeyinde henüz yeterince ilgi görmediği söylenebilir.

Adli Muhasebe alanında yapılan lisansüstü tezlerin devlet ve vakıf üniversitelerine dağılımı ise aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 6. Adli Muhasebe Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Devlet ve Vakıf Üniversitelerine Göre Dağılımı

Tez Türü	Devlet	Vakıf	Toplam
Yüksek Lisans	13	5	18
Doktora	6	0	6

Adli muhasebe alanında yapılan yüksek lisans tezi çalışmalarının 13’ü devlet, 5’i vakıf üniversitelerinde yapılmıştır. Adli muhasebe konusunda yazılan 6 doktora tezinin tamamı devlet üniversitelerinde yönetilmiştir.

Lisansüstü çalışmaların üniversiteler arasındaki dağılımı ise Tablo 7’deki gibidir. Yüksek lisans düzeyinde adli muhasebe eğitimi veren üniversitelerden Çanakkale 18 Mart Üniversitesinde 1, Marmara Üniversitesinde 4, İstanbul Aydın Üniversitesinde 1 yüksek lisans tezi yönetildiği görülmektedir. Yıldırım Beyazıt, Işık ve İstanbul Bilgi Üniversitelerinde yüksek lisans düzeyinde adli muhasebe eğitimi verilmesine rağmen adli muhasebe alanında yüksek lisans tezi yönetilmediği görülmektedir.

Tablo 7. Adli Muhasebe Alanındaki Lisansüstü Tezlerin Üniversitelerine Göre Dağılımı

Üniversite Adı	Anabilim Dalı	Bilim Dalı	Y.Lisans	Doktora
Adnan Menderes	İşletme	İşletme	-	1
Afyon Kocatepe	İşletme	-	2	-
Atatürk	İşletme	-	1	-
	İşletme	Muhasebe-Finansman	-	1
Celal Bayar	İşletme	İşletme	-	1
Çanakkale 18 Mart	İşletme	-	1	-
Dokuz Eylül	İşletme	-	1	-
Dumlupınar	İşletme	-	1	-

Erzincan	İşletme	İşletme	1	
Haliç	İşletme	Muhasebe ve Denetim	2	
İstanbul	İşletme	-	1	
İstanbul Aydın	İşletme	Muhasebe Denetimi	1	
İstanbul Kültür	İşletme	-	1	
İstanbul Ticaret	İşletme	Muhasebe Denetimi	1	
Karadeniz Teknik	İşletme	İşletme	1	
Marmara	İşletme	Muhasebe Denetimi	2	
	İşletme	Muhasebe-Finans	1	1
	İşletme	-	1	
Sakarya	İşletme	Muhasebe Denetimi	-	1
Uludağ	İşletme	Muhasebe - Finansman	-	1
Toplam			18	6

Adli muhasebe alanında yazılan doktora tezlerinin yönetildiği üniversitelere bakıldığında hiçbirinin ders planları içinde adli muhasebe dersi olmadığı, adli muhasebe eğitimi veren doktora programlarında ise henüz konu ile ilgili tamamlanmış doktora tezi olmadığı görülmüştür.

Tablo 8. Adli Muhasebe Alanındaki Lisansüstü Tezlerin Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı

Unvan	Yüksek Lisans	%	Doktora	%
Prof. Dr.	6	33,3	4	66,6
Doç. Dr	5	27,8	1	16,7
Yard. Doç. Dr.	7	38,9	1	16,7
Toplam	18	100	6	100

Tablo 8’de adli muhasebe alanında yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin danışman unvanlarına dağılımı verilmiştir. Yüksek lisans tezlerinin %38,9’u Yardımcı doçent unvanlı danışmanlar tarafından yönetilirken, doktora tezlerinin %66,6’sının profesör ünvanlı danışmanlar tarafından yönetildiği görülmektedir.

Adli muhasebe alanında yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin yazıldığı yıllara göre dağılımı ise Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Adli Muhasebe Alanındaki Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Yüksek Lisans	Doktora
2015	3	0
2014	2	1
2013	4	1

2011	5	1
2010	1	1
2009	0	1
2007	0	1
2005	2	0
2004	1	0
Toplam	18	6

Tablo 9 incelendiğinde adli muhasebe alanında ilk tez çalışmasının 2004 yılında yüksek lisans düzeyinde yapıldığı görülmektedir. Doktora düzeyinde ilk tez çalışması ise 2007 yılında yapılmıştır. Adli muhasebe alanında en fazla tez çalışması 5 yüksek lisans, 1 doktora tezi ile 2011 yılında tamamlanmıştır.

4. Sonuç

Son yıllarda dünyada yaşanan muhasebe ve denetim skandalları ile muhasebe mesleğinin yeni alanı olan adli muhasebe önem kazanmıştır. Uluslararası yasadışı para trafiğinin artması, kara para aklama, terörizmin finansmanı, mahkeme anlaşmazlıkları ve beyaz yakalı suçlarında yaşanan artış adli muhasebeye olan ihtiyacı giderek arttırmaktadır. Bu ihtiyacın karşılanması için muhasebe meslek mensuplarının adli muhasebe alanında ihtiyaç duyulacak bilgi, beceri ve yeteneğe sahip olmaları gerekmektedir. Ülkemizde adli muhasebe eğitimi ilk kez İSMMMO Akademi tarafından Adli Muhasebe Sertifika programı ile verilmeye başlanmıştır. Üniversitelerimizde de son yıllarda lisans ve lisansüstü düzeyde ders planlarına adli muhasebe derslerinin girmeye başladığı görülmektedir. Lisans düzeyinde adli muhasebe eğitiminin ikisi devlet, biri vakıf olmak üzere üç üniversitede verildiği görülmüştür. Yüksek lisans düzeyinde adli muhasebe eğitimi 3 devlet, 3 vakıf olmak üzere toplam 6 üniversitede verilmektedir. Doktora düzeyinde adli muhasebe eğitiminin ise 4 devlet, 1 vakıf olmak üzere toplam 5 üniversitede verildiği görülmüştür. Adli muhasebe alanında ilk lisansüstü tez çalışmasının 2004 yılında yüksek lisans tezi olarak yapıldığı, en fazla tez çalışmasının ise 5 yüksek lisans, 1 doktora tezi ile 2011 yılında tamamlandığı görülmüştür.

Muhasebe mesleğinin yeni bir alanı olarak Adli muhasebe eğitimi Amerika ve Avrupa ülkelerinde üniversitelerde bağımsız yüksek lisans programları ve sertifika programları şeklinde verilirken ülkemizde henüz bağımsız adli muhasebe eğitimi verilen lisansüstü program bulunmamaktadır. Adli muhasebenin giderek artan önemi dikkate alındığında ülkemizde de üniversitelerde adli muhasebe mesleğinin gerektirdiği bilgi ve araştırma becerilerinin kazandırılacağı programların açılması ve muhasebe eğitimi verilen programlarda adli muhasebe derslerinin müfredatla eklenmesi faydalı olacaktır.

Kaynakça

- Akyel, N. (2012), Forensic Accounting Training: A Proposal For Turkey, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 55 (2012), 77- 86.
- Bozkurt, N. (2000). Muhasebe ve Denetim Mesleğinde Yeni Bir Alan: “Adli Muhasebecilik”, *Yaklaşım Dergisi*, 8 (94), 56-61.

- Fleming, A. S., Pearson, T.A., Riley, R.A. (2008). West Virginia University: Forensic Accounting and Fraud Investigation (FAFI), *Issues in Accounting Education*, 23 (4) , 573-580.
- Kranacher, M., Morris, B. W., Pearson, T.A., Riley, R.A. (2008). A Model Curriculum for Education in Fraud and Forensic Accounting, *Issues in Accounting Education*, 23 (4) , 505-519.
- Mitric, M., Stankovic, A., Lakicevic, A. (2012). Forensic Accounting- the Missing Link in Education and Practice, *Journal for Theory and Practice Management*, 65, 41-50
- Pehlivan, A., Dursun, A. (2012). Türkiye’de Adli Muhasebe Eğitime Yönelik Bir Araştırma, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26 (2),129-141.
- Renzhou, D. (2011). Research on Legal Procedural Functions of Forensic Accounting, *Energy Procedia*, 5 (2011), 2147–2151.
- Seda, M., Peterson Kramer, B. (2009). State of Forensic Accounting Tracks at the University Undergraduate/Graduate Levels and the Related Need to Change the Educational Model Used in the Accounting Curriculum, *Journal of Forensic Studies in Accounting and Business*, 1 (1), 23-50.
- <http://www.forensicaccounting.com/one.htm>, Erişim Tarihi: 04.03.2016
- <http://www.online-accounting-schools.org/faq/what-is-forensic-accounting/>, Erişim Tarihi : 04.03.2016.
- <http://www.yok.gov.tr/web/guest/universitelerimiz>, Erişim Tarihi: 05.03.2015